

Krushelnytskyi – holova pedahohichnoi misii Ministerstva narodnoi osvity UNR u Vidni (1919–1921 rr.) URL: http://www.nbv.gov.ua/portal/soc_gum/znpkhnpu_ist/2008_31/15.html. (data zvernennia: 01.02.2015). 89. Lenynhradskyi martyroloh. URL: <http://visz.nlr.ru/search/peter.html>. (data zvernennia: 01.02.2015). 90. Lenynhradskyi martyroloh. Tom 4. URL: http://visz.nlr.ru/search/lists/t4/234_10.html. (data zvernennia: 01.02.2015). 91. Lenynhradskyi martyroloh. Tom 6. URL: http://visz.nlr.ru/search/lists/t6/234_5.html. (data zvernennia: 01.02.2015).

Ivan Zuliak, Mariana Zuliak

PUBLIC AND POLITICAL, CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITIES OF ANTON KRUSHELNYTSKY (1878–1937): THE SOURCE OF THE SCIENTIFIC PROBLEM

The article analyzes the source of the public and political, cultural and educational activities of a well-known socio-political figure, writer, publicist, literary critic, journalist, translator, educator, Minister of Education of the UNR, editor, publisher – Anton Krushelnytsky (1878–1937). The features and main tendencies of the source base are determined. in the funds of the central and regional state archives and departments of scientific and universal libraries of Ukraine a considerable amount of archival, printed and manuscript documents and materials relating to the public-political, cultural and educational activities of A. Krushelnytsky during the investigated period have been preserved. A large number of detected materials and documents were first introduced into scientific use. Their complex use with the use of archival data from the central and regional state archives of Ukraine, published sources, periodicals, author's works by A. Krushelnytsky, Internet resources – contributed to the accomplishment of this goal.

Key words: Anton Krushelnytsky, public and political activity, cultural and educational activities, source base, archival materials and documents.

УДК 94(477)» 1940/1950» (092)

Назарій Капустинський

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ 1940–1950-Х РР. В СУЧАСНИХ ІСТОРИКО-БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

У статті проаналізовано різножанрову історико-біографічну літературу, створену сучасними українськими істориками і присвячену українському визвольному рухові 40–50-х рр. ХХ ст. Предметом висвітлення стали в основному персоналогічні студії, звернено увагу на довідкові видання та праці загального характеру, що містять біографічний матеріал. Персоніфіковано внесок дослідників у вивчення теми, окреслено коло недостатньо вивчених питань і перспективні напрями подальших наукових пошуків.

Ключові слова: український визвольний рух, біоісторіографія, просопографічне джерело, історичний персонаж.

Після проголошення у 1991 р. державної незалежності України почав інтенсивно вивчатися український визвольний рух 40–50-х рр. ХХ ст. Увагу дослідників привернули не лише питання організаційного розвитку, ідеологічної еволюції та політичної практики націоналістичних структур, а й діяльність їхніх провідних діячів. За більш як чверть століття дослідницької праці накопичилося чимало історичної літератури, яка потребує наукової експертизи задля виявлення концептуальних положень та верифікації історичної інформації. Проте біоісторіографія підпільних і повстанських формацій 1940–1950-х рр. перебуває на початковій стадії вивчення. Окремі її фрагменти висвітлено в наукових роботах Г. Бондаренко [1, с. 8–10], М. Вахули [2, с. 4–6.], В. Марчука [3, с. 5–7], Л. Онишко [4, с. 5–6.] та ін. Заслуговує на увагу спеціальна стаття В. Футали [5], в якій проаналізовано створені українськими дослідниками найважливіші історіографічні джерела, що характеризують життєвий шлях Головного командира УПА – Романа Шухевича, показано їх проблемно-тематичну та концептуальну домінанту. За спостереженнями В. Футали, сучасні українські історики встановили точну дату й місце народження Р. Шухевича (П. Дужий), з'ясували обставини його смерті (В. Сергійчук, Д. Веденєєв, В. В'ятрович), поглибили знання про внутрішній світ (Я. Дашкевич, П. Арсенич, А. Сова, М. Посівнич, О. Ісаюк) та військово-бойову діяльність (Ю. Киричук, І. Патриляк, Д. Веденєєв, Г. Биструхін, І. Ільюшин та ін.) героя біографії.

Метою статті є здійснити комплексний аналіз досліджень сучасних українських істориків, присвячених діяльності Організації українських націоналістів (далі – ОУН) та Української повстанської армії (далі – УПА) в контексті окремих історичних персоналій, з'ясувати фактологічний

рівень (у т. ч. якісну повноту біографічної інформації) і тематичну репрезентативність просопографічних джерел та обґрунтувати перспективи подальших наукових пошуків.

Повертаючись до історіографічного образу Р. Шухевича, зауважимо: серед розмаїття наукових та науково-популярних видань, присвячених цій постаті, виділяються своєю новизною вже згадані кандидатські дисертації. Зокрема, М. Вахула зробив вдалу спробу створити психологічний портрет Головнокомандувача УПА, а Г. Бондаренко точніше визначила роль Р. Шухевича в організації та ідеологічному спрямуванні українського визвольного руху. Однак перед істориками стоїть завдання всебічно вивчити діяльність Р. Шухевича наприкінці 1930-х – на початку 1940-х рр. Незважаючи на те, що в нашому розпорядженні є спогади особистих охоронців Головнокомандувача УПА Л. Полюги та М. Зайця, все ж бракує інформації про його підпільну роботу і побут у 1945–1950 рр.

До ключових постатей українського визвольного руху середини ХХ ст. належить Василь Кук. Військово-політичний портрет останнього командуючого УПА створив Д. Веденєєв. Спочатку він опублікував біографічний нарис [6, с. 148–182] а невдовзі – ґрунтовне дослідження у книжковому форматі російською мовою з метою популяризації знань про рух ОУН та УПА як на пострадянському просторі, так і серед російськомовного населення України [7]. Простеживши життєвий шлях історичного персонажа, Д. Веденєєв звернув увагу на те, що він був одним із творців нової стратегії й тактики самостійницького руху, а в 1950–1954 рр. зосередив у своїх руках військово-політичне керівництво збройним підпіллям і т. зв. «легальною мережею» ОУН (Б) у Західній Україні. Так, розуміючи, що подальший відкритий опір поглиблює розрив з населенням, призводить до безглузких жертв і не в силах зупинити радянізацію, В. Кук неодноразово видавав розпорядження про мінімізацію бойових і терористичних акцій, перехід до глибокого підпілля або легалізацію його учасників, збереження сил на віддалену перспективу, зміцнення молодіжного резерву.

Важливі штрихи до біографії В. Кука подали також О. Вовк, В. Манзуренко, О. Іщук [8–9] та інші автори. Наприклад, О. Вовк з'ясував, що відповідно до постанови Української Головної Визвольної Ради (далі – УГВР) від 20 жовтня 1952 р., В. Куку присвоєно військовий ранг генерал-хорунжого, датою старшинства – 14 жовтня 1952 р. Отже, він став останнім, дев'ятим – згідно з виявленими документами, генералом УПА. Окрім нього, генеральські звання мали Леонід Ступницький, Іван Трейко, Дмитро Грицай, Роман Шухевич, Олекса Гасин, Іван Климів, Дмитро Маївський і Микола Арсенич.

У міжвоєнні роки відбулося формування світогляду та громадянської позиції Дмитра Грицяя, який від січня 1944 по грудень 1945 рр. очолював Головний військовий штаб УПА. На сьогодні ще не створено всебічної біографії цієї видатної постаті. У нашому розпорядженні є лише декілька статей авторства В. Гнатюка та А. Сови про дрогобицький та львівський періоди його підпільної діяльності. Віддаймо належне А. Сові, який на підставі неопублікованих документів ОУН, що зберігаються у Мюнхені, проаналізував чотири останні дні життя Д. Грицяя, а також з'ясував обставини його загибелі у празькій в'язниці [10].

Г. Дем'ян на основі великої кількості документальних джерел та літератури, більшість із яких уперше вводяться в наукове використання, найповніше реконструював образ Олекси Гасина. У його монографії [11] висвітлюється національно-політичне середовище, в якому сформувалася визначна особистість української військової історії, один із найталановитіших і особливо заслужених діячів ОУН і УПА. Автор послідовно і ґрунтовно з'ясовує основні питання багатогранної організаційної, ідейно-політичної, але найбільше – військової діяльності керівника Головного Військового Штабу УПА (01.1946 – 01.1949), розкриває його вагомий внесок у теорію та практику визвольної боротьби українців середини ХХ ст. На переконання автора, О. Гасин істотно вплинув на масштаби, зміст, потужність і тривалість українського визвольного руху, що добре бачили, розуміли й писали в своїх висновках навіть вороги, зокрема відповідальні працівники польських, німецьких та російських поліційно-репресивних структур [11, с. 6].

Помітною політичною фігурою в середовищі українських націоналістів-державників, одним із керівників ОУН, невтомним організатором визвольного руху в Україні був Микола Лебедь. Основні віхи його революційної діяльності стисло розкривають публікації В. В'ятровича та І. Єремєєва [12; 13], проте найповніше – монографічне дослідження О. Панченка [14]. З ім'ям М. Лебедя, як слушно зауважив автор, пов'язаний той надзвичайно складний період у розвитку самостійницького руху, коли вироблявся «новий» курс ОУН (СД), тобто, коли остання перейшла спочатку в опозицію до німецької влади в Україні, а потім і до збройного спротиву нацистам.

Спільним проектом Центру досліджень визвольного руху та Галузевого державного архіву Служби безпеки України стала біографія Миколи Арсенича [15]. Її автори О. Іщук і В. Огороднік зробили спробу реконструювати життєвий шлях героя від гімназійних років до посмертно одержаного звання генерала безпеки УПА. Зокрема, показано роль М. Арсенича у становленні та

розбудові Служби безпеки (СБ) ОУН (Б), проаналізовано його причетність до репресій у повстанському середовищі, розкрито ставлення до співпраці з політичними союзниками в боротьбі за створення Української самостійної соборної держави, з'ясовано обставини його загибелі в 1947 р. Дослідники аж ніяк не схильні ідеалізувати діяльність СБ ОУН (Б), про що свідчить такий їхній пасаж: «Надзвичайно високою була й частка смертних вироків під час розслідування ймовірної причетності підпільників до агентурного апарату противника... Така боротьба зі «своїми» знекровлювала організацію, не давала можливості СБ зосередитися на протидії реальним агентурним ударам НКВД-НКГБ» [15, с. 110]. Та попри це, переконані автори, СБ ОУН, проіснувавши без структурних змін до початку 1950-х рр., у своєму розвитку впритул наблизилась до рівня тогочасних державних спеціальних служб. Тож український визвольний рух зумів організувати потужну структуру, яка своєчасно виявляла наміри його ворогів, боролася з ворожою агентурою та цементувала організаційну дисципліну [15, с. 166–167].

Теоретиком українського визвольного руху 1940–1950-х рр. був Петро Федун-«Полтава». Тривалий час його діяльність розглядалася фрагментарно, у загальному контексті боротьби українців за свободу і незалежність. Лише В. Марчук у кандидатській дисертації здійснив комплексне дослідження участі П. Федуну в національно-визвольному русі, зокрема в діяльності пропагандистських структур ОУН, УПА, УГВР, налагодженні видавничої справи, проаналізував його суспільно-політичні погляди. Автор довів: працюючи в пропагандистському апараті, П. Федун зарекомендував себе досвідченим керівником, який зумів у складних умовах не лише налагодити ефективну роботу свого підрозділу, а й підтримувати її на належному рівні впродовж тривалого часу. Запроваджені ним нововведення у видавничій справі, дозволили пристосуватися до умов радянської окупації, запобігти втратам особового складу та матеріального забезпечення технічних ланок і зберегти високий відсоток видруку до 1950 р. [3, с. 14].

Невдовзі у серії «Події і люди» літературного видання «Літопис УПА» побачила світ праця львівського історика М. Романюка [16], у якій ґрунтовніше, ніж у дисертації В. Марчука, представлено творчу спадщину П. Федуну. До того ж, у цій книжці містяться біографічні довідки про осіб, що жили, працювали та боролися в лавах підпілля разом з П. Федуном, а також розлога інформація про долю його родини. Автор довів, що своїм аналізом більшовицької системи П. Полтава на кілька років випередив популярну критичну працю югославського комуніста Мілована Джіласа «Новий клас» (1957 р.). Назагал твори Петра Федуну-«Полтави», підсумував дослідник, не втратили актуальності й тепер, адже в них він подекуди дуже вдало передбачив сучасний суспільно-політичний устрій України з його міжпартійною гризнею та нестабільністю [16, с. 63–64].

У цій же серії вийшли друком історичні нариси про президента УГВР Кирила Осьмака [17], відомого публіциста, члена Проводу ОУН та заступника Голови Генерального секретаріату УГВР Осипа Дяківа [18], письменника-підпільника і чільного діяча ОУН Ярослава Богдана [19], крайового провідника ОУН Львівщини Зиновія Тершаковця [20], письменника й одного з керівників Карпатського Крайового проводу ОУН Михайла Дяченка [21], районного референта СБ Солотвинщини та надрайонного референта СБ Станіславівщини Василя Сенчака [22], одного з перших організаторів ОУН на Волині, згодом керівника Рівненської окружної езекутиви ОУН, члена Бюро Проводу ОУН та головуючого на III Надзвичайному Великому Зборі ОУН та Першому установчому зборі УГВР Ростислава Волошина [23] та ін.

Варта уваги колективна праця О. Іщука, І. Марчука і Д. Даревич, присвячена життєвому та творчому шляху видатного художника-графіка, члена УГВР з 1949 р., ілюстратора багатьох видань ОУН і УПА – Ніла Хасевича. Для авторів Н. Хасевич був не просто технічним виконавцем, який продукував певні серії графічних робіт. Художник підняв на високий мистецький рівень оформлення підпільних брошур, газет, журналів, листівок, підібрав кількох талановитих підпільників і передав їм частину знань, якими володів. Тобто, Н. Хасевич виявив себе ще й професійним педагогом у підпіллі. Його твори були розповсюджені на території всієї Західної України, підпільні групи несли їх також на Житомирщину, Вінниччину, Хмельниччину та Київщину, де роздавали місцевим селянам-колгоспникам та робітникам [24, с. 183].

Актуальною стала тема про місце і роль жінки в українському національно-визвольному русі. Л. Онишко у дослідженні, присвяченому життю і боротьбі Катерини Зарицької, виокремила етапи формування світогляду історичної діячки та утвердження її громадської позиції в активній боротьбі за відновлення державної незалежності України в середині ХХ ст. Обґрунтованим є авторський висновок, що досвід конспіративної роботи К. Зарицької у міжвоєнний період допоміг їй організувати підпільну юнацьку й жіночу мережу в рамках ОУН (Б) та Український червоний хрест у роки Другої світової війни, налагодити функціонування групи зв'язкових головнокомандувача УПА Р. Шухевича [4, с. 15; 25, с. 25, с. 245–246].

Жіночий досвід участі в українському націоналістичному підпіллі і повстанському русі фахово вивчають В. Іванченко, О. Іщук, Н. Ніколаєва, М. Посівнич, В. Брелюс, М. Гавришко [26; 27; 28; 29; 30; 31] та ін.

Значну бібліографію зібрали соратники і послідовники ідей А. Мельника – Олег Ольжич та Олена Теліга. Дослідниками життя та діяльності цих видатних особистостей є переважно поети, літератори та публіцисти [32; 33; 34; 35]. Серед професійних істориків основні напрямки і зміст суспільно-політичної й науково-літературної діяльності О. Кандиби-Ольжича комплексно дослідила Л. Ковалишин. Авторка цілком справедливо ствердила, що Ольжич «втілював на практиці ідеї соборності й державності України, забезпечуючи єдність духовних та моральних засад, гармонійного і всебічного розвитку особистості, формуючи еліту з державницьким мисленням, завдяки якій обґрунтовано ідеологічні засади загальноукраїнського національно-визвольного руху» [36, с. 1].

У сучасному вітчизняному історичному наративі помітне місце посіла довідкова біографістика. Одним із першопрохідців у цій ділянці пошукової роботи є П. Содоль, праця якого, крім короткого енциклопедичного нарису історії збройної боротьби в 1943–1949 рр. УПА, містить неповний список членів УГВР, провідних активістів ОУН та старшин УПА разом з біографічними нарисами, організаційними схемами, ілюстративним матеріалом того періоду [37; 38]. О. Коляничук, М. Литвин і К. Науменко зібрали унікальний біографічний матеріал про генералітет українських визвольних змагань першої половини ХХ ст. [39; 40]. Стараннями Н. Мудрої сучасний читач має змогу познайомитися з біографічними довідками українських жінок, які стали активними учасниками руху опору окупантам [41]. В. Ільницький уперше подав різнопланову достовірну інформацію про керівний склад Крайового проводу ОУН Карпатського краю [42], а Я. Антонюк підготував довідник про очільників українського підпілля на теренах Волинської і Брестської областей [43].

Як вагомий внесок в історичну хроніку національно-визвольної боротьби українського народу за Українську самостійну соборну державу слід розглядати мартирологи підпільників ОУН та вояків УПА, у складанні й оприлюдненні яких взяв участь великий загін фахових істориків і краєзнавців. Передовсім відзначимо науковий доробок Г. Дем'яна, який ще 1996 р. опублікував списки імен загиблих учасників самостійницького руху на Сколівщині [44]. До цієї справи долучилися М. Горбаль, З. Шандрович, В. Зелінський [45; 46; 47; 48] та ін. Не можна не згадати й енциклопедичних видань, як-от: «Енциклопедія історії України» (у 10 томах), «Енциклопедія Львова» (тт. I–III). У них об'єктивно висвітлено різні аспекти українського визвольного руху і подано безсторонню оцінку цілому рядові політичних і громадських діячів України.

У справі поширення історичних знань про чільних діячів українського визвольного руху й розвінчування міфологем тоталітарної історіографії велику роль відіграє науково-популярна література, яка розрахована, передусім, на масового читача і суттєво впливає на формування історичної пам'яті та історичної свідомості українського народу. Діаспорний наратив ліг в основу публікацій активних учасників визвольної боротьби П. Дужого і В. Кука [49; 50], а також фахових істориків і публіцистів – Я. Дашкевича, О. Ісаюк, І. Марчука, Ю. Фігурного, Б. Якимовича, Д. Яневського [51; 52; 53; 54, с. 4–53; 55; 56] та ін.

Велику кількість біографічних сюжетів містять праці, присвячені історії ОУН і УПА. З-поміж інших слід виділити монографії Д. Веденєєва і Г. Биструхіна, В. В'ятровича, В. Ільницького, І. Ільюшина, А. Кентія, Ю. Киричука, В. Косика, І. Патриляка, А. Русначенка [57; 58; 59; 60; 61; 62; 63; 64; 65]. Особливої уваги заслуговує колективна монографія робочої групи істориків при Урядовій комісії з вивчення діяльності ОУН і УПА «Організація українських націоналістів і Українська повстанська армія. Історичні нариси» (К., 2005), автори якої (І. Патриляк, А. Кентій, В. Дзьобак, І. Ільюшин, О. Лисенко, Г. Касьянов) всебічно розглянули ті ключові питання щодо діяльності ОУН і УПА, які викликали найбільш гострі дискусії в українському суспільстві. Важливим є й те, що дослідники спрямували вивчення українського визвольного руху в суто академічне русло і дали поштовх для формування нового історіографічного дискурсу цієї проблеми.

Отже, сучасний стрімкий злет біографічних досліджень, зростання загального інтересу до біографічного знання стали можливими завдяки незалежності України. У новій суспільно-політичній, духовній атмосфері повернуто із забуття прізвища тих, хто боровся за незалежність України, а відтак, вітчизняна історія збагатилася її людськими вимірами. Незважаючи на вагомі успіхи у вивченні українського визвольного руху 1940–1950-х рр. з допомогою просопографічного методу, існує потреба продовжити пошукову роботу. Кидається в очі, що історики в основному зосередили увагу навколо ключової фігури – Р. Шухевича. Погоджуємося з висновком В. Футали, що створення всеосяжної біографії цієї історичної постаті – це питання часу [5, 85]. Немає досліджень книжкового формату про чотирьох із дев'яти генералів УПА – І. Климів, В. Маївського, Л. Ступницького та І. Трейка. У нашому розпорядженні мало інформації про командирів і начальників штабів оперативних груп УПА – В. Івахіва, П. Олійника, І. Литвинчука, О. Луцького,

В. Сидора, М. Свистуна, В. Процюка та ін. Подібною є ситуація щодо командирів та начальників штабів військових округ і тактичних відтинків – І. Литвинчука, М. Якимчука, Ю. Стельмашука, І. Бутковського, М. Твердохліба, В. Вільшинського, М. Левицького, В. Якубовського та ін. На порядку денному висвітлення життєвого і бойового шляху десятків командирів куренів, сотень та інших низових підрозділів УПА. Далеко не повними є знання про відомих діячів ОУН. Слабо представлена біографістика і на дисертаційному рівні. На сьогодні маємо кандидатські дисертації лише про Р. Шухевича (Р. Вахула, Г. Бондаренко), П. Федун (В. Марчук, К. Зарицьку (Л. Онишко), О. Кандибу-Ольжича (Л. Ковалишин). Про життя і діяльність В. Кука пише наукову роботу А. Пониपालяк. Можна сподіватися, що надалі все більшої ваги набиратимуть студії з феміністичної проблематики українського визвольного руху, а також комеморіальні практики.

Список використаних джерел

1. Бондаренко Г. Б. Роман Шухевич у національно-визвольному русі України другої чверті ХХ століття: автореф. дис. ... канд. істор. наук: 07.00.01 «Історія України» / Київський університет імені Бориса Грінченка. К., 2010. 24 с.
2. Вахула М. Є. Роман Шухевич – військовий і політичний діяч: автореф. дис. ... канд. істор. наук: 07.00.01 «Історія України» / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2010. 20 с.
3. Марчук В. С. Петро Федун в українському національно-визвольному русі (40–50-і рр. ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2007. 18 с.
4. Онишко Л. В. Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі (30–40-і рр. ХХ ст.): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Львів, 2006. 20 с.
5. Фугала В. Постать Романа Шухевича в українській історіографії // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Серія: Гуманітарні науки. Львів, 2016. Вип. 14. С. 81–88.
6. Веденєв Д. В., Биструхін Г. С. «Повстанська розвідка діє точно й відважно...» . Документальна спадщина підрозділів спеціального призначення Організації українських націоналістів та Української повстанської армії. 1940–1950-і роки. К.: К.І.С., 2006. 568 с.
7. Веденєв Д. Одиссея Василя Кука. Военно-политический портрет последнего командующего УПА. К.: К.И.С., 2007. 208 с.
8. Вовк О. Останній генерал УПА: до біографії Василя Кука // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. Науковий і документальний журнал. К., 2003. № 1(20). С. 254–257.
9. Манзуренко В., Іщук О. Василь Кук – головний Командир УПА. Рівне: Видавець Олег Зень, 2008. 80 с.
10. Сова А. Обставини загибелі шефа Головного військового штабу Української повстанської армії Дмитра Гриця // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 2012. № 22. С. 409–418.
11. Дем'ян Г. Генерал УПА Олекса Гасин – «Лицар» . Львів: Інститут народознавства НАН України, 2003. 648 с.
12. В'ятрович В. Історія з грифом «секретно» . Типовий революціонер Микола Лебедь. URL: <https://ru.tsn.ua/analitika/istoriya-z-grifom-sekretno-tipoviy-revolucioner-mikola-lebed.html>. (дата звернення: 01.09.2018).
13. Єремєєв І. Творець українських спецслужб URL: <http://oun-ura.national.org.ua/personalities/lebed.html>. (дата звернення: 01.09.2018)
14. Панченко О. Микола Лебедь. Життя. Діяльність. Державно-правові погляди. Лохвиця; Кобеляки: Б. в., 2001. 218 с.
15. Іщук О., Огороднік В. Генерал Микола Арсенич: життя та діяльність шефа СБ ОУН. Коломия: Видавничо-поліграфічне т-во «Вік» , 2010. 196 с.
16. Романюк М. Петро Федун – провідний ідеолог ОУН та УПА. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2009. 130 с.
17. Осмак Н. Кирило Осмак – нескорений Президент УГВР. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2008. 128 с.
18. Мороз В. Портрет Осипа Дяківа-«Горного» . – Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2010. 128 с.
19. Іщук О., Ніколаєва Н. Ярослав Богдан-«Всеволод Рамзенко» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2011. 128 с.
20. Мороз В. Зиновій Тершаковець-«Федір» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2011. 128 с.
21. Іщук О. Життя та доля Михайла Дяченка – «Марка Босслава» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2010. 140 с.
22. Проданик Д. Шлях боротьби Василя Сенчака-«Ворона» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2011. 128 с.
23. Марчук І. Ростислав Волошин. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» . 2012. 128 с.
24. Іщук О., Марчук І. Життя і творчість Ніла Хасевича / Вступна стаття українською та англійською мовами написана Дарією Даревич. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» , 2011. 430 с.
25. Онишко Л. «Нам сонце всміхалось крізь ржаві грати» . Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» , 2007. 912 с.
26. Іванченко В. Квітка у червоному пеклі: життєвий шлях Людмили Фої. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» 2009. 128 с.
27. Іщук О., Іванченко В. Життєвий шлях Галини Голояд-«Марти Гай» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» , 2010. 128 с.
28. Ніколаєва Н. Уляна Крюченко-«Оксана» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» , 2013. 28 с.
29. Посівнич М., Брелос В. Нарис життя Дарії Ребет-«Орлян» . Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА» , 2013. 112 с.
30. Гавришко М. Заборонене кохання: фактичні дружини учасників підпілля ОУН та УПА 1940–1950-х років // Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні: гендерна специфіка досвіду в часи екстремального насильства. – К.: ТОВ «Арт-книга» , 2015. С. 123–141.
31. Гавришко М. Лицарка Бронзового хреста заслуги УПА: до 100-річчя з дня народження Юлії Ганущак // Дрогобицький краєзнавчий збірник Спецвипуск II. Дрогобич: Коло, 2015. С. 314–321.
32. Іванишин П. Олег Ольжич – герольд нескореного покоління. Дрогобич: «Відродження» , 1996. 218 с.
33. Червак Б. Олена Теліга: життя і творчість. К.: Вид-во імені Олени Теліги, 1997. 60 с.
34. Червак Б. «Слово, що стало зброєю» . (До 100-річчя від дня народження О. Ольжича). К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2007. 56 с.
35. Жулинський М. Олег Ольжич і Олена Теліга: Нариси про життя і творчість. Вибрані твори. К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2001. 143 с.
36. Ковалишин Л. В. Суспільно-політична та наукова діяльність О. Кандиби-Ольжича у першій половині ХХ ст.: автореф. дис. ...

канд. іст. наук: 07.00.01 «Історія України» / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці, 2004. 19 с. 37. Содоль П. Українська Повстанча Армія, 1943–49. Довідник. Нью-Йорк: Пролог, 1994. 199 с. 38. Содоль П. Українська Повстанча Армія, 1943–49. Довідник II. Нью-Йорк: Пролог, 1995. 295 с. 39. Коляничук О., Литвин М., Науменко К. Генералітет українських визвольних змагань. Біографи генералів та адміралів українських військових формацій першої половини ХХ століття. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1995. 284 с. 40. Литвин М. Р., Науменко К. Є. Збройні сили України першої половини ХХ ст. Генерали і адмірالی. Львів; Харків: Вид-во «Сага», 2007. 244 с. 41. Українська жінка у визвольній боротьбі 1940–1950 рр.: Біогр. довід. / упоряд.: Н. Мудра. Львів: Світ, 2004–2009. Вип. 1. 2004. – 190 с.; Вип. 2. 2006. 192 с. Вип. 3. 2009. 144 с. 42. Ільницький В. Провід ОУН Карпатського краю. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА», 2012. 128 с. 43. Антоноук Я. Український визвольний рух у постатях керівників. Волинська та Брестська області (1930–1955). Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА», 2014. 1072 с. 44. Дем'ян Г. Повстанський мартиролог Сколівщини // Сколівщина [відп. за вип. С. Павлюк]. Львів: Інститут народознавства НАНУ, 1996. С. 301–725. 45. Літопис Української Повстанської Армії. Т. 36: Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини / Ред. М. Горбаль, упоряд. М. Павлишин, М. Романюк, Є. Топінка та ін. Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА», 2002. 1058 с. 46. Горбаль М. Довідник-пошукуєць. Реєстр осіб, пов'язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини. 1939–1950 (За архівними документами). Торонто; Львів: Вид-во «Літопис УПА», 2005. 1311 с. 47. Шандрович З. В боях за волю України. Львів: ТЗОВ «Леопрінт», 2002. 459 с. 48. Зілінський В. В борні за Україну (Мостищина). Дрогобич: «Відродження», 2006. 752 с. 49. Дужий П. Роман Шухевич – політик, воїн, громадянин. Львів: Галицька видавнича спілка, 1998. 256 с. 50. Кук В. Генерал-хорунжий Роман Шухевич. Головний Командир Української Повстанської Армії. Вид. друге, доп. Львів: ЦДВР, 2005. 120 с. 51. Дашкевич Я. Штрихи до політичного портрету Романа Шухевича: Есе // Україна в минулому. К.; Львів, 1995. Вип. 7. С. 60–66. 52. Ісаюк О. Роман Шухевич. Харків: КСД, 2015. 256 с. 53. Марчук І. Командир УПА-Північ Дмитро Клячківський-«Клим Савур». Рівне: Видавець Олег Зень, 2009. 168 с. 54. Фігурний Ю. С. Роман Шухевич – становлення національного героя. К.: ННДПУВІ, 2011. 160 с. 55. Якимович Б. Роман Шухевич – стратег і тактик повстанської війни. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2007. 45 с. 56. Яневський Д. Б. Проект «Україна». Жертва УПА. Місія Романа Шухевича. Харків: Факт, 2013. 283 с. 57. Веденєєв Д. В., Биструхін Г. С. Меч і тризуб. Розвідка і контррозвідка руху українських націоналістів та УПА. 1920–1945. К.: «Генеза», 2006. 408 с. 58. В'ятрович В. Друга польсько-українська війна. 1942–1947. Видання друге, доповнене. К.: Вид. дім «Кієво-Могилянська академія», 2012. 368 с. 59. Ільницький В. І. Карпатський край ОУН в українському визвольному русі (1945–1954): монографія. Дрогобич: Посвіт, 2016. 696 с. 60. Льюшин І. Українська повстанська армія і Армія Крайова. Протиостояння в Західній Україні (1939–1945 рр.). К.: Вид. дім «Кієво-Могилянська академія», 2009. 399 с. 61. Кентій А. Збройний чин українських націоналістів. 1920–1956. Історико-архівні нариси. У 2 т. К.: Центральний державний архів громадських об'єднань України, 2005–2008. Т. 1: Від української військової організації до організованого українського націоналізму. 1920–1942. 2005. – 332 с.; Т. 2: Українська повстанська армія та збройне підпілля Організації Українських націоналістів. 1942–1956. 2008. 415 с. 62. Киричук Ю. Нариси з історії українського національно-визвольного руху 40–50-х років ХХ століття. Львів: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 305 с. 63. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. Львів: Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові, 1993. 659 с. 64. Патриляк І. К. «Встань і борись! Слухай і вір...»: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960 рр.). Львів: Часопис, 2012. 592 с. 65. Русначенко А. Народ збурений. Національно-визвольний рух в Україні й національні рухи в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940–1950-х роках. К.: «Пульсари», 2002. 519 с.

References

1. Bondarenko H. B. Roman Shukhevych u natsionalno-vyzvolnomu rusi Ukrainy druhoi chverti XX stolittia [Roman Shukhevych in the national liberation movement of Ukraine in the second quarter of the twentieth century]: avtoref. dys. ... kand. istor. nauk: 07.00.01 «Istoriia Ukrainy» / Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka. K., 2010. 24 s.
2. Vakhula M. Ye. Roman Shukhevych – viiskoviy i politychniy diiach [Roman Shukhevych - military and political figure]: avtoref. dys. ... kand. istor. nauk: 07.00.01 «Istoriia Ukrainy» / Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka. Lviv, 2010. 20 s. 3. Marchuk V. S. Petro Fedun v ukrainskomu natsionalno-vyzvolnomu rusi (40–50-i rr. XX st.) [Petro Fedun in the Ukrainian national liberation movement (40-50-ies of the twentieth century)]: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 07.00.01 «Istoriia Ukrainy» / In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy. Lviv, 2007. 18 s. 4. Onyshko L. V. Kateryna Zarytska v ukrainskomu natsionalno-vyzvolnomu rusi (30–40-i rr. XX st.) [Kateryna Zarytska in the Ukrainian national liberation movement (30-40-ies of the twentieth century)]: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 07.00.01 «Istoriia Ukrainy» / In-t ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NAN Ukrainy. Lviv, 2006. 20 s. 5. Futala V. Postat Romana Shukhevycha v ukrainskii istoriografii [The Origin of Roman Shukhevich in Ukrainian Historiography]. Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Serii: Humanitarni nauky. Lviv, 2016. Vyp. 14. S. 81–88. 6. Viedenieiev D. V., Bystrukhin H. S. «Povstanska rozvidka diie tochno y vidvazhno...» . Dokumentalna spadshchyna pidrozdiliv spetsialnoho pryznachennia Orhanizatsii ukrainskykh natsionalistiv ta Ukrainskoi povstanskoi armii. 1940–1950-i roky [«The insurgent intelligence operates precisely and courageously ...» . The documentary heritage of special units of the Organization of Ukrainian Nationalists and the Ukrainian Insurgent Army. 1940-1950s]. K.: K.I.S., 2006. 568 s. 7. Vedeneev D. Odysseia Vasiliya Kuka. Voенно-politicheskyi portret posledneho komanduuiushcheho UPA [Odyssey by Vasily Kuk. The military-political portrait of the last UPA

commander]. K.: K.I.S., 2007. 208 s. 8. Vovk O. Ostannii heneral UPA: do biohrafii Vasylia Kuka [The last general of UPA: to the biography of Vasyl Kuk]. Z arkhiviv VUChK–HPU–NKVD–KHB. Naukovyi i dokumentalni zhurnal. K., 2003. № 1(20). S. 254–257. 9. Manzurenko V., Ishchuk O. Vasyl Kuk – holovnyi Komandyr UPA [Vasily Kuk - Chief UPA Commander]. Rivne: Vydavets Oleh Zen, 2008. 80 s. 10. Sova A. Obstavyny zahybeli shefa Holovnoho viiskovoho shtabu Ukrainskoi povstanskoi armii Dmytra Hrytsaia [Circumstances of the death of the Chief of the Main Military Staff of the Ukrainian Insurgent Army Dmytro Hrytsay]. Ukraina: kulturna spadshchyna, natsionalna svdomist, derzhavnist. 2012. № 22. S. 409–418. 11. Demian H. Heneral UPA Oleksa Hasyn – «Lytsar» [General of the UPA Oleksa Gasin - «Knight»]. Lviv: Instytut narodoznavstva NAN Ukrainy, 2003. 648 s. 12. Viatrovych V. Istoriia z hryfom «sekretno». Typovyi revoliutsioner Mykola Lebed [History with the stamp «secret». Typical revolutionary Mykola Lebed]. URL: <https://ru.tsn.ua/analitika/istoriya-z-grifom-sekretno-tipoviy-revolucioner-mikola-lebed.html>. 13. Yermieiev I. Tvorets ukraïnskykh spetssluzhb [Creator of Ukrainian special services]. URL: <http://oun-upa.national.org.ua/personalities/lebed.html>. 14. Panchenko O. Mykola Lebed. Zhyttia. Diialnist. Derzhavno-pravovi pohliady [Mykola Lebed. Life. Activity. State-legal views]. Lokhvytsia; Kobeliaky: B. v., 2001. 218 s. 15. Ishchuk O., Ohorodnik V. Heneral Mykola Arsenych: zhyttia ta diialnist shefa SB OUN [General Mykola Arsenich: life and activities of the chief of the OUN SB]. Kolomyia: Vydavnycho-polihrafichne t-vo «Vik», 2010. 196 s. 16. Romaniuk M. Petro Fedun – «Poltava» – providnyi ideoloh OUN ta UPA [Petro Fedun - «Poltava» - the leading ideologue of the OUN and UPA]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2009. 130 s. 17. Osmak N. Kyrylo Osmak – neskorenyi Prezydent UHVR [Kyrylo Osmak - inseparable President of the UHVR]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2008. 128 s. 18. Moroz V. Portret Osypa Diakiva– Hornovoho» [Portrait of Osip Dyakiv- «Hornovyy»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2010. 128 s. 19. Ishchuk O., Nikolaieva N. Yaroslav Bohdan– Vsevolod Ramzenko» [Yaroslav Bogdan- «Vsevolod Ramzenko»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2011. 128 s. 20. Moroz V. Zynovii Tershakovets– Fedir» [Zinovoy Tershakovets- «Theodore»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2011. 128 s. 21. Ishchuk O. Zhyttia ta dolia Mykhaila Diachenka – «Marka Boieslava» [The Life and Fate of Mykhailo Dyachenko - «Mark Boyeslav»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2010. 140 s. 22. Prodanyk D. Shliakh borotby Vasylia Senchaka– Vorona» [The Way of Fighting Vasyl Senchak- «The Crow»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2011. 128 s. 23. Marchuk I. Rostyslav Voloshyn [Rostyslav Voloshyn]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA». 2012. 128 s. 24. Ishchuk O., Marchuk I. Zhyttia i tvorchist Nila Khasevycha [Life and work of Nil Hasevich] / Vstupna stattia ukraïnskoïu ta anhliïskoïu movamy napysana Dariieu Darevych. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2011. 430 s. 25. Onyshko L. «Nam sontse vsmikhalos kriz rzhavii graty». Kateryna Zarytska v ukraïnskomu natsionalno-vyzvolnomu rusi [«Our sun smiled through rusty grates». Katerina Zarytska in the Ukrainian national liberation movement]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2007. 912 s. 26. Ivanchenko V. Kvitka u chervonomu pekli: zhyttievyy shliakh Liudmyly Foi [Flower in red hell: life way Lyudmila Foy]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA» 2009. 128 s. 27. Ishchuk O., Ivanchenko V. Zhyttievyy shliakh Halyny Holoïad– Marty Hai» [Life way of Galina Goloyad - «Marta Guy»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2010. 128 s. 28. Nikolaieva N. Uliana Kriuchenko– Oksana» [Uliana Kryuchenko- «Oksana»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2013. 28 s. 29. Posivnych M., Brelus V. Narys zhyttia Darii Rebet– Orlïan» [Essay on the life of Daria Rebet - «Orlyan»]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2013. 112 s. 30. Havryshko M. Zaboronene kokhannia: faktychni druzhyny uchashnykiv pidpillia OUN ta UPA 1940–1950-kh rokiv [Forbidden love: actual wives of the OUN and UPA underground members of the 1940-1950s]. Zhinky Tsentralnoi ta Skhidnoi Yevropy u Druhii svitovii viini: henderna spetsyfika dosvidu v chasy ekstremalnoho nasylstva. K.: TOV «Art-knyha», 2015. S. 123–141. 31. Havryshko M. Lytsarka Bronzovoho khresta zasluhy UPA: do 100-richchia z dnia narodzhennia Yulii Hanushchak [Knight of the Bronze Cross of the Merit of the UPA: to the 100th anniversary of the birth of Julia Ganushchak]. Drohobyskyi kraieznavchyy zbirnyk Spetsvypusk II. Drohobych: Kolo, 2015. S. 314–321. 32. Ivanyshyn P. Oleh Olzhych – herold neskorenogo pokolinnia [Oleg Olzhich - the herald of the unborn generation]. Drohobych: «Vidrodzhennia», 1996. 218 s. 33. Chervak B. Olena Teliha: zhyttia i tvorchist [Olena Teligha: life and work]. K.: Vyd-vo imeni Oleny Telihi, 1997. 60 s. 34. Chervak B. «Slovo, shcho stalo zbroieiu». (Do 100-richchia vid dnia narodzhennia O. Olzhycha) [«The Word Became a Weapon». (To the 100th anniversary of the birth of O. Olzhich)]. K.: Vyd-vo imeni Oleny Telihi, 2007. 56 s. 35. Zhulynskyi M. Oleh Olzhych i Olena Teliha: Narysy pro zhyttia i tvorchist. Vybrani tvory [Oleg Olzhich and Olena Teliga: Essays on life and creativity. Selected works]. K.: Vyd-vo imeni Oleny Telihi, 2001. 143 s. 36. Kovalyshyn L. V. Suspilno-politychna ta naukova diialnist O. Kandyby-Olzhycha u pershii polovyni XX st. [Social-political and scientific activity of O. Kandyba-Olzhych in the first half of the twentieth century]: avtoref. dys. ... kand. ist. nauk: 07.00.01 «Istoriia Ukrainy» / Chernivetskyi natsionalnyi universytet imeni Yurii Fedkovycha. Chernivtsi, 2004. 19 s. 37. Sodol P. Ukrainska Povstancha Armiia, 1943–49 [Ukrainian Insurgent Army, 1943-49]. Dovidnyk. Niu-York: Proloh, 1994. 199 s. 38. Sodol P. Ukrainska Povstancha Armiia, 1943–49 [Ukrainian Insurgent Army, 1943-49]. Dovidnyk II. Niu-York: Proloh, 1995. 295 s. 39. Kolianchuk O., Lytvyn M., Naumenko K. Heneralitet ukraïnskykh vyzvolnykh zmah. Biohramy heneraliv ta admiraliv ukraïnskykh viiskovykh formatsii pershoi polovyny XX stolittia [General of the Ukrainian liberation struggle. Biographies of generals and admirals of Ukrainian military formations of the first half of the twentieth century]. Lviv: Instytut ukraïnoznavstva im. I. Krypïakovycha NAN Ukrainy, 1995. 284 s. 40. Lytvyn M. R., Naumenko K. Ye. Zbroini syly Ukrainy pershoi polovyny XX st. Heneralny i admiralny [The armed forces of Ukraine in the first half of the twentieth century. Generals and Admirals]. Lviv; Kharkiv: Vyd-vo «Saha», 2007. 244 s. 41. Ukrainska zhinka u vyzvolnii borotbi 1940–1950 rr. [Ukrainian woman in the liberation struggle 1940–1950]: Biohr. dovid. / uporiad.: N. Mudra. Lviv: Svit, 2004–2009.

Vyp. 1. 2004. 190 s.; Vyp. 2. 2006. 192 c. Vyp. 3. 2009. 144 s. 42. Ilnytskyi V. Provid OUN Karpatskoho kraiu [Wires of the OUN of the Carpathian region]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2012. 128 s. 43. Antoniuk Ya. Ukrainyskyi vyzvolnyi rukh u postatiakh kerivnykiv. Volynska ta Brestska oblasti (1930–1955) [Ukrainian liberation movement in the leaders of the people. Volyn and Brest regions (1930–1955)]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2014. 1072 s. 44. Demian H. Povstanskyi martyroloh Skolivshchyny [Insurgent martyrologist of the Skoliv region]. Skolivshchyna [vidp. za vyp. S. Pavliuk]. Lviv: Instytut narodoznavstva NANU, 1996. S. 301–725. 45. Litopys Ukrainiskoi Povstanskoï Armii. T. 36: Knyha polehlykh chleniv OUN i voiakiv UPA Lvivshchyny / Red. M. Horbal, uporiad. M. Pavlyshyn, M. Romaniuk, Ye. Topinka ta in. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2002. 1058 s. 46. Horbal M. Dovidnyk-poshukivets. Reiestr osib, poviazanykh z vyzvolnoiu borotboiu na terenakh Drohobychchyny. 1939–1950 (Za arkhivnymy dokumentamy) [Search Engineer. Register of persons associated with the liberation struggle in the territory of Drohobych. 1939–1950 (On archival documents)]. Toronto; Lviv: Vyd-vo «Litopys UPA», 2005. 1311 s. 47. Shandrovych Z. V boiakh za voliu Ukrainy [In the battles for the freedom of Ukraine]. Lviv: TzOV «Leoprint», 2002. 459 s. 48. Zilinskyi V. V borni za Ukrainu (Mostyshchyna) [Borne for Ukraine (Mostyschina)]. Drohobych: «Vidrodzhennia», 2006. 752 s. 49. Duzhyi P. Roman Shukhevych – polityk, voin, hromadianyn [Roman Shukhevych - a politician, a warrior, a citizen]. Lviv: Halyska vydavnycha spilka, 1998. 256 s. 50. Kuk V. Heneral-khorunzhyi Roman Shukhevych. Holovnyi Komandyr Ukrainiskoi Povstanskoï Armii [General-Horunzhi Roman Shukhevich. Chief Commander of the Ukrainian Insurgent Army]. Vyd. druhe, dop. Lviv: TsDVR, 2005. 120 s. 51. Dashkevych Ya. Shtrykhy do politychnoho portretu Romana Shukhevycha: Ese [Strokes to the political portrait of Roman Shukhevich: Essay]. Ukraina v mynulomu. K.; Lviv, 1995. Vyp. 7. S. 60–66. 52. Isaiuk O. Roman Shukhevych [Roman Shukhevych]. Kharkiv: KSD, 2015. 256 s. 53. Marchuk I. Komandyr UPA-Pivnich Dmytro Klyachkivskyi-«Klym Savur» [Commander of UPA-North Dmytro Klyachkivsky - «Klym Savur»]. Rivne: Vydavets Oleh Zen, 2009. 168 s. 54. Fihurnyi Yu. S. Roman Shukhevych – stanovlennia natsionalnoho heroia [Roman Shukhevych - formation of a national hero]. K.: NNDIUVI, 2011. 160 s. 55. Yakymovych B. Roman Shukhevych – strateh i taktik povstanskoï viiny [Roman Shukhevych is a strategist and tactician of the insurgent war]. Lviv: Vydavnychi tseñtr LNU im. Ivana Franka, 2007. 45 s. 56. Yanevskyi D. B. Proekt «Ukraina». Zhertva UPA. Misiia Romana Shukhevycha [Project «Ukraine». Victim of the UPA. The mission of Roman Shukhevych]. Kharkiv: Fakt, 2013. 283 s. 57. Viedenieiev D. V., Bystrukhin H. S. Mech i tryzub. Rozvidka i kontrozvidka rukhu ukrainskykh natsionalistiv ta UPA. 1920–1945 [Sword and trident. Intelligence and counterintelligence of the movement of Ukrainian nationalists and UPA. 1920–1945]. K.: «Henezza», 2006. 408 s. 58. Viatrovych V. Druha polsko-ukrainska viina. 1942–1947 [Second Polish-Ukrainian War. 1942–1947]. Vydannia druhe, dopovnene. K.: Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2012. 368 s. 59. Ilnytskyi V. I. Karpatskyi kraï OUN v ukrainskomu vyzvolnomu rusi (1945–1954) [Carpathian land of the OUN in the Ukrainian liberation movement (1945–1954)]; monohrafiia. Drohobych: Posvit, 2016. 696 s. 60. Iliushyn I. Ukrainka povstanska armii i Armii Kraiova. Protystoiannia v Zakhidnii Ukraini (1939–1945 rr.) [Ukrainian Insurgent Army and Army of Craiova. Confrontation in Western Ukraine (1939–1945)]. K.: Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2009. 399 s. 61. Kentii A. Zbroinyi chyn ukrainskykh natsionalistiv. 1920–1956. Istoryko-arkhivni narysy [The armed rank of Ukrainian nationalists. 1920–1956. Historical and archival essays]. U 2 t. K.: Tsentralnyi derzhavnyi arkhiv hromadskykh obiednan Ukrainy, 2005–2008. T. 1: Vid ukrainskoï viiskovoï orhanizatsii do orhanizovanoho ukrainskoho natsionalizmu. 1920–1942. 2005. 332 s.; T. 2: Ukrainka povstanska armii ta zbroine pidpillia Orhanizatsii Ukrainskykh natsionalistiv. 1942–1956. 2008. 415 s. 62. Kyrychuk Yu. Narysy z istorii ukrainskoho natsionalno-vyzvolnoho rukhu 40–50-tykh rokiv XX stolittia [Essays on the history of the Ukrainian national liberation movement 40–50-ies of the XX century]. Lviv: Vyd-vo LNU im. I. Franka, 2000. 305 s. 63. Kosyk V. Ukraina i Nimechchyna u Druhii svitovii viini [Ukraine and Germany in the Second World War]. Lviv: Naukove Tovarystvo im. T. Shevchenka u Lvovi, 1993. 659 s. 64. Patryliak I. K. «Vstan i borys! Slukhai i vir...»: ukrainske natsionalistychne pidpillia ta povstanskyi rukh (1939–1960 rr.) [«Rise and fight! Listen and Believe ...»: Ukrainian nationalist underground and rebel movement (1939–1960)]. Lviv: Chasopys, 2012. 592 s. 65. Rusnachenko A. Narod zburenyi. Natsionalno-vyzvolnyi rukh v Ukraini y natsionalni rukhy v Bilorusii, Lytvi, Latvii, Estonii u 1940–1950-tykh rokakh [The people are disturbed. National liberation movement in Ukraine and national movements in Belarus, Lithuania, Latvia, Estonia in the 1940–1950s]. K.: «Pulsary», 2002. 519 s.

Nazarii Kapustynsky

UKRAINIAN LIBERATION MOVEMENT OF 1940–1950'S IN MODERN HISTORICAL AND BIOGRAPHIC RESEARCHES

The article provides an analysis of multi-genre historical-biographical literature on the Ukrainian Liberation Movement of 1940s – 1950s, created by contemporary Ukrainian historians. Its subject of elucidation is predominantly personological studies, the attention is also called to referential works and publications of general character, that contain bibliographical material. The contribution of the researches into the subject study is personified, insufficiently studied questions and perspective directions of the further scientific researches are outlined.

Key words: Ukrainian Liberation Movement, bio-historiography, prosopographic source, historical character.